

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی

نظام جدید آموزش کارکنان دولت پودمان های آموزشی مشاغل وزارت جهاد کشاورزی رشته شغلی کاردان بررسی آفات و بیماری های گیاهی

دفتر بهسازی نیروی انسانی
معاونت مطالعات و برنامه ریزی آموزشی
گروه برنامه ریزی آموزشی

نظام جدید آموزش کارکنان دولت پودمان های آموزشی - (رشته شغلی کارودان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی) / نویسندگان مرضیه قاسم زاده... [و دیگران] هدایت و نظارت حسن رحیمی تنها، تنظیم حمدالله جعفرزاده، [تهیه کننده] دفتر بهسازی نیروی انسانی معاونت و برنامه دیزی آموزشی گروه برنامه ریزی آموزشی - کرج سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی، نشر آموزش کشاورزی، ۱۳۸۴

۱۰۴ ص: جلد اول

ISBN:964-7908-89-X

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱- سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی - معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی - برنامه ریزی ۲- نیروی انسانی - برنامه ریزی ۳- آموزش حین خدمت ۴- آموزش پودمانی ۵- گیاهان بیماریها و آفتها الف- قاسم زاده مرضیه ۱۳۸۵. ب- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور دفتر آموزش و بهسازی نیروی انسانی. ج- سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی و معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی - نشر آموزش کشاورزی.

۶۳۰/۷۱۵

S ۵۳۹ / ۹۳۲ الف /

پ ۱۳۸۴

۸۴-۳۸۴۰

کتابخانه ملی ایران

X-۸۹-۷۹۰۸-۹۶۴: شابک

ISBN: 964-7908-89-X

نظام جدید آموزش کارکنان دولت - پودمان های آموزشی مشاغل وزارت جهاد کشاورزی رشته شغلی کارودان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی

مسئول پروژه: حسین حیدری
ناشر: نشر آموزش کشاورزی
چاپ اول: ۱۳۸۴
نویسندگان: مهندس مرضیه قاسم زاده - مهندس پریسا هروی - مهندس جلال الدین حبیبی - مهندس حمدالله جعفرزاده - مهندس میرجمال الدین پورپیغمبر - مهندس حسن رحیمی تنها
مشاوره و راهنمایی آموزشی: دکتر سید داود حاجی میرحیمی
هدایت و نظارت: مهندس حسن رحیمی تنها
تنظیم کننده و ویرایشگر: مهندس حمدالله جعفرزاده
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
صفحه آرا: نادیا اکبری
قطع: وزیری
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی - نشر آموزش کشاورزی
حق چاپ © محفوظ است

شماره ثبت در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی ۸۴/۳۵۵ مورخ ۸۴/۴/۱۴ می باشد.
کرج - کیلومتر ۷ جاده ماهدشت - معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی - دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی - نشر آموزش کشاورزی ۶۷۰۰۶۲۲-۲۶۱-۰۲۶۱

پیشگفتار

استاندارد سازی از جمله ارکان مهم و اثرگذار در کارآیی و اثربخشی آموزش‌ها می‌باشد. با این رویکرد، یکی از زمینه‌های اصلی برای برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و ارزشیابی صحیح و موفق از نظام آموزش فراهم می‌آید. استاندارد آموزشی "کاردان پررسی آفات و بیماریهای گیاهی" حاصل ساعت‌ها کار کارشناسی کارشناسان گروه برنامه‌ریزی آموزشی دفتر بهسازی نیروی انسانی بوده که به صورت این کتاب تجلی پیدا کرده است. این مجموعه در راستای استاندارد سازی دوره‌های آموزش مشاغل کارکنان وزارت جهاد کشاورزی و در اجرای نظام جدید آموزش کارکنان دولت موضوع ابلاغیه شماره ۱۰۵/۲۲۵۵۴ مورخ ۸۰/۱۲/۲۸ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با رویکرد پودمانی در قالب طبقات و گروه‌های شغلی تدوین شده است. مبنای تدوین این دوره‌ها، شرح کلی شغل (نمونه وظایف و مسئولیتهای رشته شغلی)، وظایف واحدها و دفاتر سازمانی و بعضاً وظایف مندرج در پتهای سازمانی بوده و گروه‌بندی دوره‌ها و عرضه فرصتهای آموزشی و میزان ساعات آموزش در طبقه و گروه شغلی آغازین (پایین) به طبقات شغلی بالا تدوین شده و روند ارتقای شاغلین متناسب با آموزشهای پودمانی طراحی گردیده است.

به طور کلی دوره‌های مطروحه، وضعیت آموزش کارکنان رشته شغلی کاردان پررسی آفات و بیماریهای گیاهی را در طول سنوات خدمت مشخص و تعیین می‌کند و روند دوره‌های آموزشی را مطابق با نیازهای شغلی و سازمانی عرضه می‌نماید. بدون تردید این دوره‌ها نقش بسزایی در بهره‌وری شغلی شاغلین و در ارتقای دانش فنی و تخصصی آنان خواهد داشت.

به بیان دیگر در این مجموعه ارتقای شغلی و همچنین نیاز آموزشی شاغل دستگاه مربوطه به موازات یکدیگر تهیه شده و شاغل با یک برنامه ریزی آموزشی منسجم و نظام یافته روبرو خواهد بود.

مجموعه حاضر بر اساس تأییدیه شماره ۱۸۰۳/۲۴۳۷۱۴ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۲ سازمان محترم مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قابلیت اجرایی یافته و امید است بتواند در راستای بهبود کیفیت آموزش و رضامندی شاغلین و همچنین طرح نظام جامع آموزش کارکنان دولت، قدمی مؤثر بردارد.

این فرآیند می‌تواند تجربه مفیدی در اختیار دستگاه‌های دولتی و خصوصی به ویژه دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی آموزشی با گرایش تخصصی آموزش کارکنان سازمانها و نهادهای دولتی و خصوصی واقع شود.

در پایان لازم می‌داند تشکر و قدردانی خود را از دفتر آموزش و بهسازی نیروی انسانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مرکز نوسازی و تحول اداری وزارت جهاد کشاورزی و کلیه افرادی که در تهیه، تدوین و طراحی این مجموعه به هر نحوی همکاری، مشاوره و راهنمایی داشته‌اند ابلاغ نماید. باشد که مرضی درگاه الهی قرارگیرد.

حسین حیدری
مدیر کل دفتر بهسازی نیروی انسانی
تیرماه ۱۳۸۴

فهرست عناوین

پیشگفتار

۱	آموزش بودمانی
۱	فرآیند طراحی و تدوین آموزش بودمانی
۲	تنوع دوره های آموزشی بودمانی
۵	فرم شرح وظایف مدارک تحصیلی و شرایط احراز
۹	جدول عناوین دوره های تخصصی
۱۰	محتوای دوره های تخصصی
۱۹	دوره های ویژه
۲۱	بخش تحقیقات آفتکش ها و سموم کشاورزی
۳۳	بخش تحقیقات ویروس شناسی
۴۵	بخش علفهای هرز و انگلهای گلدار
۵۴	بخش قرنطینه گیاهی
۶۹	بخش بیماری های گیاهی
۸۳	بخش حشرات زیان آور

آموزش پودمانی

رویکرد آموزش پودمانی، یک روش برنامه‌ریزی آموزشهای شغلی است که با تفکیک نیازهای آموزشی کارکنان به واحدهای مستقل ولی کامل درسی بدون هیچگونه تقدم و تاخیری در آموزشها با تأکید بر جنبه‌های خودآموزی، سعی در مرتفع نمودن نیازهای مهارتی، دانشی و نگرشی شاغل دارد، به طوری که با طی پودمانهای مورد نظر، امکان انجام مستقل یک واحد کاری برای شاغل فراهم آید.

در روش آموزش پودمانی عناصر اصلی تشکیل دهنده آموزش، فراگیر(شاغل) و شغل می‌باشد. به عبارت دیگر پودمانهای تعریف شده، دقیقاً متمرکز بر مهارت‌های مورد نیاز برای انجام فعالیتهای شغل بوده و برخلاف روشهای آموزش سنتی، فراگیر تقریباً تمامی فعالیتهای مربوط به آموزش را برعهده داشته و عنصری فعال می‌باشد.

مفهوم پودمان در آموزش عبارت است از "مجموعه‌ای از معلومات و مهارتی که با استفاده از آنها، اجرای یک مرحله مفید از کاری به طور مستقل امکان پذیر گردد". این تعریف متضمن مجموعه اصول و ویژگیهایی است که یک پودمان باید داشته باشد. اول اینکه پودمان شامل مجموعه‌ای از معلومات و مهارتهای مورد نیاز متناسب با اجزای شغل باشد دوم آنکه وظایف هر شغل باید کاملاً تفکیک شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته باشد و سوم، هرپودمانی مجزا از پودمان دیگر و بطور مستقل بتواند یک توانایی یا مهارتی را در فراگیر ایجاد نموده یا توسعه بخشد.

فرآیند طراحی و تدوین آموزش پودمانی

طراحی و تدوین دوره‌های آموزش پودمانی به صورت مرحله به مرحله (Step by Step) می‌باشد که شامل مراحل زیر است:

- ۱- تشکیل کمیته تخصصی از کارشناسان دستگاه‌های مربوطه و اساتید صاحب نظر.
- ۲- شناسایی رسته، رسته فرعی^۱ و رشته‌های شغلی^۲ که برگرفته از مصوبات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد. (رسته: کشاورزی و محیط زیست، رسته فرعی: آفات و بیماریهای گیاهی، رشته شغلی: کاردان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی).
- ۳- تجزیه و تحلیل شغل: در این مرحله شرح وظایف مربوط به رشته شغلی، بخشها و واحدهای سازمانی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و مهارتها و توانمندیهای را که لازم است تا شاغل بتواند وظایف شغلی خود را به نحو احسن انجام دهد، تعیین می‌گردد.

^۱- رسته: مجموعه مشاغلی است که از لحاظ فعالیت و نوع کار و حرفه بستگی نزدیک دارند و با همدیگر کادر وسیع حرفه‌ای را تشکیل می‌دهند مانند رسته کشاورزی و محیط زیست.

^۲- رسته فرعی: در یک رسته مشاغلی که از لحاظ نوع کار و حرفه و شرایط اجرا وابستگی آنها شدیدتر و بیشتر است یک رسته فرعی را تشکیل می‌دهند مانند رسته فرعی بررسی آفات و بیماریهای گیاهی.

^۳- رشته شغلی: عبارت از یک یا چند طبقه شغلی که از لحاظ نوع کار یکسان و مشابه بوده اما از نظر ارزش و اهمیت و صعوبت انجام کار دارای سطوح و مراتب مختلف می‌باشد. مانند بررسی آفات و بیماریهای گیاهی و یا کاردان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی.

۴- تهیه و پیش‌بینی عناوین دوره‌ها با توجه به مهارت‌ها و توانمندی‌های تعیین شده به طوری که این دوره‌های آموزشی بتواند مهارت‌ها و توانمندی‌های مورد نظر را در فراگیران ایجاد کند.

۵- بررسی و تصویب دوره‌های پیش‌بینی شده و مشخص شدن عناوین نهایی دوره‌ها طی جلسات کمیته.

۶- تدوین مقدماتی سرفصل و محتوای دوره‌ها توسط اعضاء.

۷- بررسی سرفصل‌های تهیه شده در کمیته و تصویب نهایی.

۸- اعمال اصلاحات نهایی و مجلد نمودن مجموعه.

۹- ارسال به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی جهت بررسی و تصویب.

۱۰- ارجاع به دفتر آموزش کارکنان معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی برای اجرا پس از تصویب آن در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و ابطال کلیه دوره‌های آموزش غیرمصوب.

تنوع دوره‌های آموزش پودمانی:

دوره‌های آموزشی پودمانی عمومی:

به آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که بینش کارکنان را در زمینه موضوعات علمی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی افزایش می‌دهد. دوره‌هایی مانند دوره آموزشی آشنایی با وظایف و ساختار سازمانی وزارت جهاد کشاورزی که برای کلیه رشته‌های شغلی کارشناسی طراحی و اجرا می‌گردد، از این قبیل دوره‌ها می‌باشد.

دوره آموزشی پودمانی مدیریت:

به آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که ضمن بهبود کیفیت صلاحیت‌های مدیریتی کارکنان، به ارتقاء و اصلاح نظام اداری و افزایش کارایی واحدهای سازمانی می‌پردازد. دوره‌هایی مانند مدیریت بهره‌وری که برای کلیه رشته‌های شغلی کارشناسی طراحی و اجرا می‌گردد، از این قبیل دوره‌ها می‌باشد.

دوره آموزشی پودمانی تخصصی:

آموزش‌هایی است که شاغل را برای کسب توانایی‌های معینی از یک شغل خاص آماده می‌کند، به طوری که شاغل از دانش فنی و علمی و نیز مهارت‌های لازم برای انجام بهینه وظایف محوله برخوردار باشد. دوره‌هایی مانند اکولوژی که برای رشته شغلی کاردان بررسی آفات و بیماری‌های گیاهی طراحی و اجرا می‌گردد، از این قبیل دوره‌ها می‌باشد.

پودمان‌های کاردان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی

مجموعه حاضر شامل ۷ دوره تخصصی و ۷۴ دوره ویژه بخشهای مختلف به شرح می‌باشد:

نوع دوره‌ها و واحدهای معارف		تعداد دوره	طول دوره (ساعت)		
			نظری	عملی	جمع
تخصصی	کاردان بررسی آفات و بیماریهای گیاهی	۷	۹۶	۷۲	۱۶۸
ویژه	بخش تحقیقات آفتکشنها و سموم کشاورزی	۱۰	۱۵۴	۹۲	۲۴۶
	بخش تحقیقات ویروس شناسی و بیماریهای ویروسی گیاهان	۹	۱۳۸	۷۲	۲۱۰
	بخش علفهای هرز و انگلهای گلدار	۷	۱۲۲	۷۰	۱۹۲
	بخش قرنطینه گیاهی	۱۱	۱۴۴	۷۲	۲۱۶
	بخش بیماریهای گیاهی	۱۱	۱۵۲	۹۲	۲۴۴
	بخش حشرات زیان آور	۲۶	۴۳۴	۲۱۸	۶۵۲